

-7. 1. 1947

ANDELSAFFÄREN ÅDALEN u.t.

NÄRPES

Berättelse över sjunde verksamhetsåret 1945.

Den ekonomiska utvecklingen under år 1945.

Under år 1945 slutade som bekant det andra världskriget efter att ha rasat i nära sex år. Kriget mot Tyskland slutade nämligen i maj och kriget mot Japan i augusti efter det Sovjetunionen kort före hade förklarat Japan krig. Kriget förde med sig en hittills osedd förstörelse och den största nöd i synnerhet i de förlorande länderna. Ett energiskt återuppbyggnadsarbete påbörjades under ledning av det på hösten grundade "Förenta Nationer".

I vårt land förflöt året 1945 i det föregående höst ingångna vapenstilleståndets och återuppbyggnadens tecken. Återuppbyggnadsarbetet försvårades dock av råvaru- och livsmedelsbristen. Årsraten av krigsskadeståndet kunde trots de stora svårigheterna närapå betalas i enlighet med fördraget. Däremot kom den s. k. fria exporten mycket sakta igång och svårigheterna att erhålla valuta för importen voro givetvis stora. Den strama reglementeringen av konsumtionsförmådenheter måste alltför bibehållas. Det ekonomiska livet har präglats av kampen mot inflationen, som det oaktat hotfullt fortsatt. Partihandelsindexen steg under året med 93 % och levnadskostnadsindexen med 99 %. Lantbruksproduktionen har liksom under krigsåren lidit av bristen på bigödsel och kraftfoder. Årets skörd var ändå i någon mån större än föregående års, men var i alla fall svagare än genomsnittsskörd. Foderbristen förorsakade minskad tillförsel till mejerierna. Däremot hade skogsarbetena tagit god fart mot årets slut. Den under början av året inträffade lönerörelsen ledde till en allmän lönestegring inom alla löntagargrupper med i medeltal 100 %. På grund av den fortsatta inflationen hade lönestegringen icke åsyftad verkan. Av årets ekonomisk-politiska frågor bör särskilt nämnas ordnandet av ersättningarna åt de evakuerade och andra som lidit förluster genom kriget. Saken ordnades på lagstiftningsväg och föranledde stora förändringar i jordägo-förhållandena.

Den framstegsvänliga andelsverksamheten under år 1945.

Efterkrigssvårigheterna ha satt sin prägel på de framstegsvänliga andelsaffärernas verksamhet. Varubristen har fortfarande varit skriande, och prisstegringarna ha varit kraftiga. Andelsaffärernas gemensamma omsättning var under året 7.105 milj. mk, ökning 2.753 milj. mk. I huvudsak var det prisstegringarna som föranledde den branta stegringen, hela 63,3 %. Antalet butiker voro vid årets slut 2.552, ökning 56. Förplägningsställenas antal 327, ökning 12. Andelsaffärernas medlemsantal ökade med 27.373 personer och var vid årsskiftet 369.463.

De kooperativa centralorganisationernas verksamhet.

Konsumtionsandelslagens Centralförbund (KK).

Trots efterkrigssvårigheterna var centralförbundets verksamhet rätt livlig. Öaktat stor brist på byggnadsmaterial kommo både byggnadsavdelningen och bostadsavdelningen åter i gång. Likaså kunde både upplysnings- och studieavdelningarna intensifiera sin verksamhet i hög grad. Revisions- och instruktionsavdelningarnas verksamhet fortsatte som vanligt. Med beaktande av pappersbristens menliga inverkan ha centralförbundets produktionsinrättningar varit i livlig verksamhet. Sålunda steg centralförbundets rena affärsverksamhet till 143 milj.mk, ökning 88,6 %. Tidningarnas prenumerantantal var 198.500 årg., ökning 17.200 årg.

Andelspartiaffären u.t. (OTK).

På grund av de allmänna prisstegringarna är det ej att undra på, att OTKs omsättning steg med 78,9 % under år 1945 till 3.638 milj.mk, efter att under år 1944 ha varit 2.034 milj. mk. Då man tar i beaktande att partihandelsindexens stegring jämförd med stegringen av OTKs omsättning kommer man till, att den av OTK förmedlade varumängden steg med hela 35 %. När den allmänna stegringen i varudistributionen beräknas till o:a 20 % betyder detta att OTK lyckats erövra nya områden på andras bekostnad. Detta är en märklig prestation om man betänker att myndigheterna trots framlagda fakta fortfarande vid fördelningen av förnödenheterna hålla fast vid de siffror

som voro gällande under förkrigsåren och icke vilja erkänna det uppsving andelsrörelsen ernått som varuförmedlare i vårt land. Vid utdelningen av de varor, som fördelas i enlighet med det s.k. beställningssystemet (t.ex. kaffe), varvid kunden själv får välja affär, har det visat sig att mycket större varumängder kunde gå genom andelsaffärerna om dessa blott finge varorna. Som fördelningen nu är ordnad måste många medlem i en andelsaffär köpa en del reglementerade varor i någon annan affär, emedan varorna ej ges åt andelsaffärerna genom OTK i förhållande till deras försäljningsmöjligheter.

OTKs produktionsinrättningars försäljning steg till 599 milj. mk, ökning 65 %. OTKs dotterbolags försäljning var tillsammans 310 milj. mk.,

De kooperativa försäkringsanstalterna.

Livbolaget Kanssa

beviljade under året 28.216 nya livförsäkringar om 648 milj. mk, ökning resp. 14.446 och 104,8 %, och 422 milj. mk och 187,6 %. Hela försäkringsstocken utgjorde 2.450 milj.mk., ökning 600 milj.mk.

Brandbolaget Kansas

försäkringsstock var 10.098 milj.mk, ökning 2.624 milj.mk. I ersättningar utbetalades 15,6 milj.mk för 260 inträffade eldsvådor. Försäkringsstocken i dess olycksfallavdelning var 707 milj.mk.

Andelsaffären Adalen u.t.

Året kännetecknades av fortsatt varubrist och stegrade varupriser. Om ock senare delen av året kunde uppvisa en något förbättrad tillgång på en del varor, var dock läget på varumarknaden svårt i helhet betraktat. Den på våren inträffade löneregleringen hotade att äventyra rentabiliteten, vilket dock undveks genom ändring av provisionerna på en del varor, vilka ha stor del i omsättningen. Lantbruksvaruhandelns ordnande var den andra stora frågan av vittgående betydelse. Genom köp av de s.k. evakueringsmagasinen vid Närpes station räddades affären även ur denna hotande situation. Byggnadstillstånd hade visserligen erhållits för uppförande av en tidsenlig lagerbyggnad å Närpes stations område, men pla-

nera stupade på byggnadsmaterialbristen. Trots tvångsarrendet av jord och därav föranledd minskad skörd kunde vår lantbruksvaruavdelning uppvisa en ökad omsättning om 6.575.000:- mk, ökning 1.433.000:- mk. Den kvantitativa omsättningen var givetvis mindre än föregående år. En mycket viktig orsak härvidlag förutom förenämnda är järnvägsmyndigheternas sätt att fördela de tillgängliga vagnarna och deras styvmoderliga behandling av vår bandel, då det gäller tilldelningen av järnvägsvagnar i allmänhet.

Alla svårigheter till trots kunde vi avsluta året framgångsrikt, vilket även denna berättelse skall försöka ge en bild av.

Medlemmarna.

Under året anslöto sig 192 nya medlemmar. Av förutvarande medlemmar utträdde 8, varav 4 genom dödsfall, varför hela medlemsökningen utgjorde 180. Hela medlemsantalet var sålunda vid årets slut 705, varav 489 män och 216 kvinnor.

Grupperade enligt yrke voro de:

	män	kvinnor	sammanlagt
Jordbrukare	299	112	411
Jordbruksarbetare	62	12	74
Affärsanställda	35	18	53
Hantverk. o. yrkesutövare	58	53	111
Andra yrken	3	15	18
Industriarbetare	32	6	38
	489	216	705

Förrättningsställen.

I förrättningsställenas antal skedde under året inga förändringar. Vid årets slut hade affären 6 st diversebutiker, 1 lantbruksvaruavdelning och 1 centrallager.

Omsättningen.

Fördelat per månad utgjorde omsättningen:

Januari	547.784:45
Februari	777.243:85
Mars	723.925:88
April	1.031.212:30
Maj	1.751.272:83

Juni	1.058.603:55
Juli	930.389:15
Augusti	1.582.118:80
September	2.269.555:19
Oktober	2.724.183:-
November	1.919.425:15
December	2.234.319:28
	<u>Mk 17.550.033:43</u>

Fördelad enligt förrättningsställen utgjorde omsättningen:

Butik N:o 1, Näsby	3.675.338:-
" " 2, Yttermark	1.345.416:-
" " 3, Rangsby	936.403:75
" " 4, Korsnäs	1.051.531:50
" " 5, Malax	1.115.557:50
" " 6, Nämnsås	1.557.358:-
Spannmålsmagasinet, Finby	6.575.019:93
Fiskhandeln	704.020:30
Centrallagret	589.388:45
	<u>Mk 17.550.033:43</u>

Varuanskaffningen.

Under året inköptes varor:

Av O.T.K.	5.557.995:29
" K.K.	104.028:05
" andra andelsaffärer	99.233:-
" privata affärer	1.779.509:45
Kontanta köp	8.068.203:25
	<u>Mk 15.608.969:04</u>

Fördelad enligt varuslag var anskaffningen följande:

Närings- och njutningsmedel	10.762.728:78
Hushållsvaror	388.243:17
Korta varor	927.937:78
Järnvaror	2.292.899:-
Textil- och beklädnadsvaror	790.898:85
Skodon och lädervaror	446.261:46
	<u>Mk 15.608.969:04</u>

Handeln med lantbruksprodukter.

Under året uppköptes följande mängder lantbruksprodukter:

Råg	13.015	kg
Vete	22.483	"
Korn	34.454	"
Ravre	30.043	"
Timotejfrö	32.079	"
Klöverfrö	667	"
Linfrö	12.858	"
Potatis	236.033	"
Morötter	66.346	"
Rödbetor	2.384	"
Tomater	10.165	"
Lök	14.048	"
Kålhuvud	3.696	"
Gurkor	687	"
Honung	247	"
Hö	120.685	"
Halm	67.301	"

Handeln med fisk.

Under året uppköptes följande mängder fisk:

Strömming	132.186	kg
Fjällfisk	12.318	"
	<u>144.504</u>	<u>kg</u>

Fastigheterna.

Under året inköptes tvenne lagerbyggnader. Fastigheternas bokföringsvärde utgjorde vid årsskiftet 296.000:- mk.

Inventarierna.

Under året inköptes en modern spannmålssorterare av märket Petkus. Inventariernas bokföringsvärde utgjorde vid årsskiftet 617.464:- mk.

Brandförsäkringarna.

Affärens egendomsposter äro försäkrade i Brand-Kassa.

Fastigheterna för 915.000:- mk, inventarierna för 1.205.000:- mk. Varulagren äro försäkrade till sitt fulla värde enligt ett särskilt system.

Andra försäkringar.

Alla i affären anställda äro försäkrade mot olycksfall. Under året inträffade endast ett mindre olycksfall.

Upplysningsarbetet.

Tidningen Konsumentbladet prenumererades kostnadsfritt åt alla medlemmar. En del finskspråkiga medlemmar erhöello tidningen Kuluttajain Lehti. På sommaren anordnades trenne kooperativa upplysningsfester och vid stämmorna förevisades filmer.

Förvaltningsorganen.

Stämman.

Ordinarie vårstämman hölls den 25 april och ordinarie höststämma den 31 oktober å Bio-Bio i Närpes, Näsby.

Förvaltningsrådet.

Under året sammanträdde förvaltningsrådet tvenne gånger. Till förvaltningsrådet hörde:
Joel Söderqvist, ordf., Lennart Håkane, viceordf., Hugo Silversten, Elis Berlin, Erik Lind, Gunnar Kambström, K.J. Venman, Oskar Heggqvist, Oskar Sandgren, ledamöter.

Styrelsen.

Styrelsen sammanträdde under året fem gånger.

Styrelsen bestod av:

Ingmar Håkane, ordf. o. sekr.

Helmer Thehr, viceordf.

Hugo Klåvus, ledamot.

Personalen.

Vid årets elut voro 22 personer anställda i affären:

Kontoret	2 män	2 kvinnor	4 s:lagt
Butikerna	6 "	7 "	13 "
Centrallagret	3 "	- "	3 "
Spannmålsmagasinet	2 "	- "	2 "
Summa	13 män	9 kvinnor	22 s:lagt

Affärens ekonomiska ställning och årets resultat.

Förmögenhetsbalans per 31.12.1945.

Tillgångar:

Kassa	43.155:04
Checkräkning ...	175.283:80
Giro- " ...	1.250.959:40
Varulager i but.	2.087.819:65
" i spm.	249.488:36
" i fiskh..	44.850:-
Kontofordringar.	163.439:80
Inventarier	617.464:-
Fastigheter	296.000:-
Värdepapper	17.200:-

Mk 4.955.160:35

Skulder:

Kontoskulder.....	2.477.795:53
Omsättningsakatt.	282.848:-
Lån av medlemmar.	474.354:13
" " icke "	1.425.650:69
Andelskapital....	93.692:95
Reservfond	98.212:-
Disp.fond	19.071:70
Nettoöverskott ..	83.535:35

Mk 4.955.160:35

Resultatbalans per 31.12.1945.

Inkomster:

Bruttoöverskott	
i butikerna.....	958.901:60
i centrallagret .	290.670:41
i sp.magasinet ..	300.322:92
i fiskhandeln ...	98.290:50
Kassarabatter ...	45.158:36
Årsrabatter	40.932:80
OTKs återbäring..	8.000:-

Mk 1.743.076:59

Utgifter:

Löner	645.359:75
Hyror	217.420:60
Övriga omkostn ...	131.183:65
Allmänna "	393.686:70
Avskrivningar å	
inventarier ...	68.607:-
fastigheter ...	6.000:-
Räntor	197.283:54
Nettoöverskott....	83535 : 35

Mk 1.743.076:59

Överskottets användning.

Redovisningsårets nettoöverskott mk 83.535:35 föreslår styrelsen att användas på följande sätt:

Till reservfonden överföres 50 %	41.757:70
" disp.fonden " 10 "	8.353:55
" bet. av ränta å ins.kapitalet	5.400:-
" återbäring 1½ % på gjorda köp	28.014:10
	<u>Mk 83.535:35</u>

Ifall styrelsens förslag godkännes av förvaltningsrådet och stämman komma affärens fonder att uppgå till:

Reservfonden	139.979:70
Dispositionsfonden	27.425:25
Andelskapitalet	93.692:95
	<u>Mk 261.097:90</u>

Närpes, den 26 mars 1946.

Ingmar Håkans

Helmer Their

Hugo Klåvus

Förvaltningsrådets utlåtande.

Efter att ha granskat styrelsens årsberättelse och förslag till användning av överskottet samt revisorernas utlåtande överlämnar förvaltningsrådet dem i enlighet med 21 § mom. 10 och 11 i andelslagets stadgar till stämman för behandling och föreslår, att bokslutet måtte fastställas och styrelsens förslag till användning av överskottet godkännas.

Närpes, den 20 april 1946.

Joel Söderqvist
Ordf.

Ingemar Håkans
Skr.

Revisionsutlåtande.

Utsedde av Andelsaffären Adalens u.t. ordinarie andelslagsstämman ha vi granskat andelslagets räkenskaper för år 1945 och avgiva däröver följande utlåtande:

1. Böckerna äro rätt öppnade. Posterna överensstämma med verifikaten, som äro giltiga.
2. Bokslutet är rätt uppgjort och grunderna för detsamma äro acceptabla.
3. Den kontanta kassan har vid de revisioner, som under året verkställts av förvaltningsorganen, överensstämt med räkenskapsböckerna. Den kontanta kassan, som räknades av oss under revisionen, motsvarade kassakontots saldo.
4. Förmögenhetsposterna motsvarade de belopp, som upptagits i bokslutet, och voro tillfyllest brandförsäkrade. Avskrivningarna på den disponibla egendomen voro skäligen. Fastigheternas åtkomst och övriga handlingar voro i skick.
5. Skuldposterna, inklusive medlemmarnas insättningar, voro rätt upptagna i bokslutet.
6. Bokföringen är ändamålsenligt ordnad samt rätt och omsorgsfullt skött.

Andelslagets affärs- och övriga verksamhet har under räkenskapsåret varit mycket tillfredsställande. I dess förvaltning och skötsel ha föreskrifterna i andelslagets stadgar samt i allo acceptabla förfaringsätt iakttagits. Även i övriga hänseenden har andelslagets angelägenheter skötts driftigt och med gott resultat.

På grund av vad som i det föregående sagts föreslå vi, att bokslutet måtte fastställas och att de räkenskaps- och ansvarsskyldiga måtte beviljas ansvarsfrihet för år 1945.

Direktionens förslag till användning av överskottet är stadgenligt; vi biträda dess godkännande.

Närpes, den 7 april 1946.

Sven Wikström

Av KK förordnad revisor

Eskil Rønnlund

Av andelslagsstämman

utsedd revisor

Oskar I. Rønnlund

Av andelslagsstämman

utsedd revisor

